

Nr 98.

Av herr **Boberg m. fl.**, om anslag till premiering av smärre frukt- och köksväxtodlingsföretag.

Alla anse det säkert som en viktig sak, att vi inom landet söka frambringa så mycket som möjligt av vad vi behöva för vår folknäring, så att vi utifrån icke behöva importera mer än nödvändigt är.

Då vid förra årets riksdag frågan om fri import eller fortsatt tullskydd för utländsk frukt var före, betonades mycket kraftigt behovet för svenska folket att få äta mer frukt för dess vitaminrikedom skull, varigenom folkhälsan skulle befrämmas. Även om man icke har en allt för överdriven vitamintro eller erkänner nödvändigheten att på denna grund importera allt mer och mer utländsk frukt för att hålla liv och folkhälsa uppe, så bör dock fruktodling och fruktätning tillmätas den betydelse, som de i verkligheten ha. Medellivslängden är nämligen högre i vårt land än i de mera fruktrika söderns länder, varför vi icke böra överdriva behovet av sydfrukt från "vitaminsynpunkten" sedd.

Frukten är dock en härlig, närande och hälsosam föda, den vi böra förskaffa oss i så stor omfattning som möjligt, helst den svenska frukten i arom, saft och smak ofta är den utländska överlägsen.

Att anlägga och driva större fruktträdgårdar för att tillgodose landets fruktbehov är emellertid icke gärna tänkbart under *nuvarande* förhållanden. Den utländska konkurrensen är allt för överväldigande. Det är oss alldeles omöjligt att på detta område kunna konkurrera med söderns mer rika och varma länder, där solen driver frukten att växa och mogna bättre än hos oss.

Skola vi då låta vår svenska fruktodling förfalla och gå tillbaka? Det är väl ingen, som har den önskan. Statsmakterna ha hittills visat sig äga intresse för den svenska fruktodlingen och fördenskull årligen beviljat avsevärda anslag för dess bestånd. Så anslog sista riksdagen 10,000 kronor för trädgårdsskolan i Alnarp och 21,300 kronor för försöksverksamheten med köksväxter vid samma skolas trädgårdar.

För undervisningen vid Fredrika Bremerförbundets fruktodlings- och trädgårdsskola vid Appelryd beviljades 7,000 kronor. För trädgårdsskötarekurser här och där i landet samt i Norrland beviljades 17,000 kronor.

Även anslogs ett belopp av 7,000 kronor, på förslag av Kungl. Maj:t, till befrämjande av avsättningen av svensk frukt. Pomologiska föreningen åtnjuter också ett anslag på 12,000 kronor för 1929—1930. Härtill kommer hushållningssällskapens och smärre fruktodlareföreningars verksamhet. Det göres således icke så litet för att befrämja fruktodlingen i vårt land. Och natur

ligtvis få vi icke giva tappt. Blir det allt svårare att driva fruktodling i stort, så böra vi ju göra vad vi kunna för att uppmuntra de tusen små fruktodlare, som söka pryda och förrika sina små täppor med fruktträdsplantering samt odling av köksväxter för det egna hushållets behov. Det betyder icke så litet för den svenska folknäringsens fromma samt även för folkhälsan, om denna gren av jordbruksnäringen blir utvecklad och skött på ett allt bättre sätt, helst staten, som vi påpekat, genom anslag till skolor och försöksgårdar visar sig intresserad härför.

Men för en lycklig och behövlig utveckling av trädgårds- och köksväxtodlingen, så att den trängde ned till folkets breda lager här i landet, skulle det utan tvivel vara högst nyttigt, om medel funnes hos vederbörande hushållningssällskap att premiera välskötta små fruktträds- och köksträdgårdar. Det innebure ett erkännande och en uppmuntran för dessas ägare och skötare. Och — då exemplets makt alltid är starkare än teoriernas — skulle det medföra en sig fortplantande väckelse och upprykning på hithörande område i allt vidsträcktare kretsar. Uppmuntran av goda och praktiska företag bära ofta de bästa frukter.

Då vi, såsom förut sagts, efter detta påtagligen mera måste bygga vår fortsatta frukt- och köksväxtodling på de tusen smärre företagen än på de större och då en utbredd rörelse i denna riktning skulle vara till en oomtvistad nytta för folkhälsa och folknäring, är det att hoppas, att riksdagen skall visa sig beredvillig att bevilja ett årligt anslag för detta ändamål.

Vi hade tänkt, att detta anslag skulle utgå, enligt Kungl. Maj:ts prövning och bestämmelse, till de hushållningssällskap, som själva så intressera sig för denna sak, att de vilja bidra med hälften av de tilltänkta premierna. Vi föreslå, att dessa må utdelas i premier, de större å 50 kronor och de mindre å 25 kronor. Men detta må Kungl. Maj:t bedöma liksom att utfärda närmare villkor och föreskrifter. Vi ha på förhand erfarit, att det här framlagda förslaget skulle hälsas med glädje av åtskilliga hushållningssällskap.

På grund av vad vi sålunda anfört föreslå vi,

att riksdagen ville bevilja ett årligt anslag av 20,000 kronor, för premiering av smärre frukt- och köksväxtodlingsföretag att utdelas genom de hushållningssällskap, som själva vilja bidra till det i motionen berörda syftet med samma belopp som staten.

Stockholm den 20 januari 1930.

Carl Boberg.

<i>Karl Mellén.</i>	<i>Erik Anderson.</i>	<i>K. J. Gustafsson.</i>
<i>Karl Andersson.</i>	<i>Uno Wikström.</i>	<i>Jöns Pålsson.</i>
<i>Ulrik Leander.</i>	<i>J. A. Larsson.</i>	<i>Carl Thorén.</i>
<i>J. Clemedtson.</i>	<i>Erik Abrahamsson.</i>	<i>Ernst Lundell.</i>
<i>Ruben Wagnsson.</i>	<i>L. G. Bodin.</i>	<i>Joh. Johansson,</i> <i>Friggeråker.</i>